

for. Dette Forslag kaldt, og som en Følge af en Opfordring, der fremkom fra andre ærede Medlemmer af Finantsudvalget, har den høit-ærede Minister nu iaar forelagt et Lovforslag, som gaar ud paa Sammenbragningen af uogle enkelte af disse Fonds, nemlig Universitetets, Kommunitetets og den polytekniske Læreanstalts, som dette Forslag jo omhandler. Jeg skal nu ikke nægte, at den Behandling, som det Forslag, der var fremstillet ifjor, fik, har havt en væsentlig Betydning for min Stilling til denne Sag; thi det er klart, at angriber man disse Forslag med den Tanke for Die, at der tilsigtes væsentlige Forandringer i Bevillingsmyndighedens Omraade, i den Grændse for Bevillingsmyndigheden, som disse Fonds sætte, vil det ogsaa være berettiget at betragte Forslaget, som det foreligger iaar, fra samme Side; med samme Grund, som der kunde lægges en tendentiøs Betydning i Forslaget ifjor, med samme Grund og Ret vil en saadan Betragtning gjøres gjældende iaar. Thi hvad er Forskjellen fra ifjor til iaar? Forskjellen er den, at der ifjor tænktes paa en Ompostering ved en simpel Vedtagelse paa Finantsloven, — jeg kalder det netop udtrykkeligt en Ompostering, det er en Regnskabsforandring. Naar er det ikke paa Finantsloven, man søger dette naaet, det er ved en særlig Lov; iaar er det ikke en Forandring ved Regnskabsoverfigten, men en Skabelse af særegne Stiftelser, man tilfigter. Det blev allerede ifjor paavist, at der med særegne Fonds ikke mentes Stiftelser. Jeg skal nu paa ingen Maade komme ind paa en Betegnelse af Forskjellen mellem særegne Fonds, Instituter og Stiftelser, Grændsen mellem disse er ganske vist vanskelig at drage, men at der er en mer eller mindre væsentlig Forskjel, og at denne Forskjel betegner en større eller mindre Grad af Myndighed i Bevillingsmagtens Haand, derom ere Alle enige. Hvis der altsaa iaar tilsigtes Skabelsen af de forenede Stiftelser ved en særlig Lov, er det min Opfattelse, at man med større Grund iaar kan se dette fra en tendentiøs Side; naar man nemlig ifjor blev imødegaaet ved en Betragtning, bygget paa en mer eller mindre vidtgaaende Mistillid til Bevillingsmagtens

Bring af sin Myndighed, da kan man ogsaa iaar gaa ud fra, at Afskillige ved dette Lovforslag vilde ønske at opnaa et Værn mod formentlige Dvergreb fra Bevillingsmagtens Side. Jeg siger, at dette Værn har man nu søgt at opnaa ved at skabe disse ved en særlig Lov. Det er, ligesom om man vilde skrive over Indgangen til disse Instituter det Ord: „Stiftelse“, for at det skulde virke afskrækkende, og at der skulde staa som i Parantes, at her havde Bevillingsmyndigheden ikke mere Ret til at føle sig hjemme. Jeg kommer til at tænke paa Historien om den Mand, der var saa distrait, at da han var gaaet ud og havde skrevet paa sin Dør, at han ikke var hjemme og saa kom tilbage og saae dette, gif han sin Vej igjen, thi han kunde jo ikke træffe sig selv. Jeg tvivler nu ikke om, at Rigsdagen aldrig nogenstunde vilde blive saa distrait, at den skulde glemme, at enten det kaldtes Instituter eller Stiftelser eller særegne Fonds, hører Bevillingsmyndigheden hjemme der, og at ingensomhelst Postering kan forandre den Myndighed, Rigsdagen har. Jeg taler derfor ogsaa her kun om de Bestræbelser, der gjøre sig gjældende i den antydede Retning, og dem vil jeg paa ingen Maade være med til at støtte; jeg vil modsætte mig enhver som helst Bestræbelse, der gaar ud paa, eller om ikke Andet dog faar Udseende af at gaa ud paa at indskrænke Bevillingsmyndighedens Magt og Raadighed over disse Midler. I det Dieblit, Sagen er kommen til at staa saaledes, tør jeg ikke være med til at anbefale dette Lovforslag til endelig Vedtagelse. Her kunde jo være Anledning til at komme ind paa Spørgsmaalet om Anvendelsen af de Midler, som her ere nævnte, men det vil jeg med Forsæt ikke gjøre, just fordi jeg betragter denne Lov som omhandlende ene og alene den formelle Side af Sagen, og Anvendelsen af disse Midler hører som enhver Bevillings Sag hjemme paa Finantsloven. Der blev rørt ved denne Sag under Finantslovens Behandling, peget paa de store Midler, og i Forhold til vort Lands Størrelse endog overordentlig store Midler, der ere henlagte til disse Diemed, i Sammenligning med hvad der fra Statens Side gjøres for den lavere Undervisning, men